

Mendelova univerzita v Brně, Lesnická a dřevařská fakulta, LS 2012/2013

Projekt INOBIO - Inovace biologických a lesnických disciplín pro vyšší konkurenceschopnost

OCEŇOVÁNÍ LESA

3. výukový blok (3/5)

Ekologická újma

Lektor: Ing. Jiří Matějček, CSc.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a Státním rozpočtem ČR InoBio – CZ.1.07/2.2.00/28.0018

Ekologická újma

Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí

§ 10

Ekologická újma = ztráta nebo oslabení přirozených funkcí ekosystémů vznikajících poškozením jejich složek nebo narušením vnitřních vazeb a procesů v důsledku lidské činnosti

§ 21 odst. 2 lesního zákona

§ 8 odst. 2:

Poškozování životního prostředí je zhoršování jeho stavu znečištěváním nebo jinou lidskou činností nad míru stanovenou zvláštními předpisy.

Odovědnost za porušení povinnosti při ochraně životního prostředí

§ 27

- (1) Každý, kdo poškozováním životního prostředí nebo jiným neoprávněným jednáním způsobil ekologickou újmu, je povinen **obnovit** přirozené funkce narušeného ekosystému nebo jeho části. Není-li to možné nebo z vážných důvodů účelné, je povinen ekologickou újmu **nahradit** jiným způsobem (náhradní plnění); není-li to možné, je povinen nahradit tuto újmu **v penězích**. Souběh těchto náhrad se nevylučuje.

Způsob výpočtu ekologické újmy a další podrobnosti stanoví zvláštní předpis.

(3) Oprávněným za způsobené ekologické újmy je stát.

(4) Pro ekologickou újmu se použijí obecné předpisy o odpovědnosti za škodu a o náhradě škody, pokud odstavce 1 a 3 nestanoví jinak.

EKOLOGICKÁ (ENVIRONMENTÁLNÍ) ÚJMA

resp. škoda na životním prostředí znamená:

- újmu na biodiverzitě
- újmu na vodních zdrojích
- újmu na půdě

Pramen:

1) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s prevencí a nápravou škod na životním prostředí

EKOLOGICKÁ (ENVIRONMENTÁLNÍ) ÚJMA

Újma na biodiverzitě

je jakákoliv újma mající vážné nepříznivé efekty na stav ochrany biodiverzity (*přírodní stanoviště a rostlinné a živočišné druhy*)

EKOLOGICKÁ (ENVIRONMENTÁLNÍ) ÚJMA

Újma na vodních zdrojích

je jakákoliv újma, jež nepříznivě ovlivňuje ekologický stav, ekologický potenciál a/nebo chemický stav vod

EKOLOGICKÁ (ENVIRONMENTÁLNÍ) ÚJMA

Újma na půdě

je jakákoliv újma, která vytváří vážný potenciál nebo skutečné poškození zdraví veřejnosti jako výsledek *kontaminace půdy* a podloží.

EKOLOGICKÁ (ENVIRONMENTÁLNÍ) ÚJMA

Ekologickou újmu je nutno považovat za vyloženě veřejnoprávní institut,

zatímco

škoda patří do sféry soukromoprávní.

Zákon č. 167/2008 Sb.

ze dne 22. dubna 2008

o předcházení a nápravě ekologické újmy a o změně některých zákonů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České
republiky:

ČÁST PRVNÍ
PŘEDCHÁZENÍ A NÁPRAVA EKOLOGICKÉ ÚJMY

Hlava první

Úvodní ustanovení

§ 1

Předmět úpravy

- (1) Tento zákon zpracovává příslušný [předpis Evropských společenství^{1\)}](#) a upravuje práva a povinnosti osob při předcházení ekologické újmě a při její nápravě, došlo-li k ní nebo hrozí-li bezprostředně na chráněných druzích volně žijících živočichů či planě rostoucích rostlin, na přírodních stanovištích vymezených tímto zákonem, na vodě nebo půdě, a dále výkon státní správy v této oblasti.

¹⁾ *Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s prevencí a nápravou škod na životním prostředí, ve znění směrnice EP a Rady 2006/21/ES o nakládání s odpady z těžebního průmyslu a o změně směrnice 2004/35/ES*

(2) Tento zákon se vztahuje na ekologickou újmu nebo bezprostřední hrozbu jejího vzniku, jsou-li způsobeny

a) **provozní činností** uvedenou v příloze č. 1 k tomuto zákonu, nebo

b) provozní činností neuvedenou v příloze č. 1 k tomuto zákonu, za předpokladů stanovených v § 5 odst. 2.

(3) Tento zákon se **nevztahuje** na ekologickou újmu nebo bezprostřední hrozbu jejího vzniku, jsou-li způsobeny

- a) ozbrojeným konfliktem, nepřátelskou akcí, občanskou válkou nebo povstáním,
- b) živelní událostí výjimečné a neodvratné povahy,
- c) činností, na kterou se vztahuje Smlouva o založení Evropského společenství pro atomovou energii,
- d) činností, na kterou se vztahuje občanskoprávní odpovědnost za jaderné škody podle atomového zákona ²⁾, nebo činností při které se na odpovědnost a náhradu škody či újmy vztahují mezinárodní smlouvy uvedené v příloze č. 2 k tomuto zákonu,
- e) činností, jejímž účelem je zajišťování obrany České republiky³⁾ nebo mezinárodní bezpečnosti,
- f) činností, jejímž jediným účelem je ochrana života, zdraví nebo majetku osob před živelními událostmi.

§ 2

Základní pojmy

(1) Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) ekologickou újmou nepříznivá měřitelná změna přírodního zdroje nebo měřitelné zhoršení jeho funkcí, která se může projevit přímo nebo nepřímo; jedná se o újmu na

1. **chráněných druzích volně žijících živočichů či planě rostoucích rostlin nebo přírodních stanovištích**, která má závažné nepříznivé účinky na dosahování nebo udržování příznivého stavu ochrany takových druhů nebo stanovišť, s výjimkou nepříznivých účinků vyplývajících z jednání provozovatele, k němuž byl oprávněn podle § 5b, 45i a 56 zákona o ochraně přírody a krajiny⁴⁾; kritéria pro posouzení významu účinků na dosahování nebo udržení příznivého stavu ochrany chráněných druhů a přírodních stanovišť jsou stanovena v příloze č. 3 k tomuto zákonu,
2. **podzemních nebo povrchových vodách včetně přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod⁵⁾**, která má závažný nepříznivý účinek na ekologický, chemický nebo množství stav vody nebo na její ekologický potenciál, s výjimkou nepříznivých účinků v případech stanovených § 23a odst. 4 a 7 vodního zákona⁶⁾, nebo
3. **půdě** znečištěním, jež představuje závažné riziko nepříznivého vlivu na lidské zdraví v důsledku přímého nebo nepřímého zavedení látek, přípravků, organismů nebo mikroorganismů na zemský povrch nebo pod něj,

b) chráněnými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin jsou

1. druhy ptáků, pro které se vymezují ptačí oblasti podle § 45e zákona o ochraně přírody a krajiny⁴⁾, ⁷⁾,
2. druhy v zájmu Evropských společenství stanovené podle § 3 odst. 1 písm. n) zákona o ochraně přírody a krajiny⁴⁾, ⁸⁾,
3. anebo druhy, které Ministerstvo životního prostředí (dále jen „ministerstvo“) stanoví vyhláškou,

c) přírodními stanovišti jsou

1. přírodní stanoviště v zájmu Evropských společenství stanovené podle § 3 odst. 1 písm. m) zákona o ochraně přírody a krajiny^{4),9)}
2. území, jež je biotopem pro druhy ptáků, pro které se vymezují ptačí oblasti podle § 45e zákona o ochraně přírody a krajiny^{4),7)},
3. území, jež je biotopem pro druhy v zájmu Evropských společenství stanovené podle § 3 odst. 1 písm. n) zákona o ochraně přírody a krajiny^{4),8)},
4. místa rozmnožování nebo odpočinku druhů vyžadujících přísnou ochranu¹⁰⁾,

h) provozní činností je

činnost vykonávaná v rámci hospodářské činnosti,
obchodu nebo podnikání, bez ohledu na její
soukromou či veřejnou povahu nebo na její
ziskový či neziskový charakter,

j) preventivním opatřením je

opatření přijaté v důsledku události, jednání nebo opomenutí vedoucího k bezprostřední hrozbě ekologické újmy, jehož cílem je **předejít** takové újmě nebo ji minimalizovat,

k) nápravným opatřením opatření přijaté ke **zmírnění dopadů** ekologické újmy, jehož cílem je obnovit, ozdravit nebo nahradit poškozené přírodní zdroje nebo jejich zhoršené funkce anebo poskytnout přiměřenou náhradu těchto zdrojů nebo jejich funkcí,

- l) Přírodním zdrojem** – půda a horniny včetně přírodních léčivých zdrojů peloidu, chráněné druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a přírodní stanoviště, povrchová nebo podzemní voda, včetně přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod,
- m) Funkcí přírodního zdroje** – funkce, kterou tento zdroj plní ve prospěch jiného přírodního zdroje nebo složky životního prostředí nebo veřejnosti
- n) Základním stavem** – stav přírodních zdrojů a jejich funkcí, který existoval v době, kdy došlo k ekologické újmě a jenž by dále existoval, kdyby k ní nedošlo, a to podle odhadu na základě nejlepších dostupných informací

Vstup na nemovitosti

§ 9

(4) Vlastníci nemovitostí, na kterých se mají provádět preventivní opatření nebo nápravná opatření a kteří nejsou těmi, jimž bylo preventivní opatření nebo nápravné opatření uloženo, jsou povinni **strpět jejich provedení po nezbytně nutnou dobu, v nezbytném rozsahu a za náhradu**. Dále jsou povinni osobám, které je provádějí, umožnit vstup a vjezd na své nemovitosti a strpět omezení jejich obvyklého užívání.

Náhrada nákladů

§ 12

(1) Provozovatel, který způsobil ekologickou újmu nebo její bezprostřední hrozbu, je **povinen nést náklady**, a to i v případě, kdy preventivní opatření nebo nápravná opatření zajistí příslušný orgán. O náhradě nákladů rozhoduje příslušný orgán, který uložil preventivní nebo nápravná opatření podle tohoto zákona

Dotčené orgány

§ 17

(3) V řízení o uložení preventivních opatření nebo nápravných opatření k předcházení nebo nápravě ekologické újmy na lesích je dotčeným orgánem příslušný orgán státní správy lesů, kterým jsou obecní úřady obcí s rozšířenou působností²²⁾.

DĚKUJI ZA POZORNOST !

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ